

II. Дѣтски залъгалки, игри и др.

Отъ Ахж-Челебийско.

Записалъ Ст. Н. Шишковъ.

1. •Арабица.

Збеаро́ат са деаца пеа-чeс, та чеа удеа́льо́ат еадно́ по-гуеа́мку ут тeах да хми еа на́стуїник. На́стуїникат хи збеарe укyлу́ нeгу да насeа́дат и тyрyат на

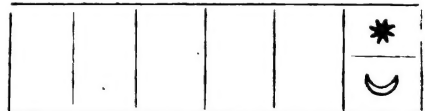
кулѡнѡту му пу ѡдин ѡа пу два поѡрста врут. Тугѡва настуѡникат хми при-
реѡда пу ѡдин поѡрстѡтѡа и на кѡта поѡрс дѡма: „ѡреѡбица, поѡрпутица, чѡнѡ-
гири, миѡьгири, вѡртѡл, дуптѡл, дѡпка“. (Вѡ с. Долѡ-Рѡйково нарѡждѡтѡ така:
„ѡреѡбица, поѡрпутица, дѡмузар, дѡкутар, чѡнѡгир, миѡьгир, чѡфтин, цѡгуран,
мѡртѡн, жѡфтин, прѡѡскучи, скачѡсѡн, нарудѡн, грѡбица, вѡртѡл, дуптѡл, дѡпка“. Вѡ с. Левѡчево казвѡтѡ така: „ѡреѡбица, поѡрпутица, дѡмузара, дѡкутѡра,
чѡфтин, цѡгуран, мѡрма, жѡвѡтан, прѡѡскач, скачѡрѡн, нарудѡн, грѡбица“). На
кутрѡту поѡрс са пѡдѡа грѡбица, или дѡпка, увѡда гу ут другѡтѡа поѡрстѡа.
Га са приреѡѡѡт врут поѡрстѡтѡа, чѡѡту поѡрс устанѡа наѡсѡтѡа, тоѡ ѡа ѡреѡбица.

Тугава турат едѝн камѝан за лишѝан, пак тува деѝте, кутромѝу са ѝ падналу ѝареабица да ѝ, фѝри друкѝте деѝацѝ и хми ни дава да дуближѝат лишѝанат и ку мѝжѝа да фѝти, ѝа да дупрѝ с рѝѝака, дудѝ ни ѝа плѝѝиналу на лишѝанат, чи пак тѝ станува ѝареабица, та фѝри друкѝте деѝацѝ. Пак ку гѝ измѝанѝат, да си плѝѝинат врут, та ни мѝжѝа да фѝти нѝкакву, чи тугава пак си фѝри инидѝен, дудѝ са лаха да фѝти друкѝу деѝте, та пак тѝ да фѝри друкѝте. Тува играњѝа са казва ѝареабица.

2. Слапа кукбшка.

[illegible]

3. Градінкя.



Двѣа три деаца са згудѣат да играѣат градинки, чеа надраштѣат с клѣча на равну и изгладану мѣсту градинка с четри. еа с пет вадици раздѣлена, че наисѣтнеа удѣлат друга вадица и еа распулвѣат и ф лѣвата пулвѣна сторѣат пак с клѣчка мѣсачина, пак ф дѣсната слѣанѣа. Чеа тугѣа избѣарѣат еаднѣа варгулѣата матка тиклиѣа и куцаштѣм с еаднѣата нѣга кѣутѣа тиклиѣата поарву ф поарвуту придѣалѣнку и куцаштѣм ф лѣзѣ, та си еа искѣутѣа нах воан. Сѣтнеа удаднош еа кѣутнеа фаф фторуту придѣалѣнку и пак кѣутѣаштѣм и куцаштѣм си еа искѣра нах ван назѣт. Сѣтнеа ф трѣтуту, чеа наисѣтнеа ф мѣсачината и ф слѣанѣату. Чеа тугѣа зафѣти ут слѣанѣату да кѣра кѣутѣаштѣм и куцаштѣм тиклиѣата, та прис мѣсачината, та ут придѣалѣнку ф придѣалѣнку си еа искѣра нах воан. Утѣка сѣтнеа са пуврѣшта ут придѣалѣнку ф придѣалѣнку, дудѣ си искѣра пѣлата градинка. Акѣ искѣра тѣа пѣлата градинка, чи тугѣа прави еадн самар (едно надвиванѣе) на другуту дѣатеа и пак зафѣтарѣа, та чеа га стѣри три, еа пет, еа дѣсат самарѣа, колкуту са са здѣмали, га да зафѣнат да играѣат, чи гу еахнеа на гарбѣат, та гу нѣси и убикулѣ толѣува поѣти градинѣата, колкуту му еа стѣрилу другуту дѣатеа самарѣа. Пак ку мѣжеа, чи си му удвѣрѣшта самарѣат, акѣ гу надиѣраѣа толѣува поѣти, колкуту и другуту. Ага играѣа еаднѣг, акѣ му са умѣри, еа збѣарѣа та си стѣпи и с двѣтеа нѣги ф гра-

[illegible]

4. Урёл и кукбшка.

C десѣат, пѣтнадцѣстѣа дѣацѣ си избѣарѡѣтъ двѣ по-гулѣмкѣ и по-ѣчки дѣацѣ,
чѣа са мѣгнат чѡп, кѡму штеа са паднѣа да ѣа урѣл и кѡму кукошкѣа. Кѡмуту
са паднѣа да ѣа урѣл, съѡднѣа карстѹм-ноги на зѣамьѡата, та галбѣ с ѣаднѡѣ
клѣчка и грѡм трѣаси пилѣа. Пак дрѹгуту дѣатеа, кутрѡто ѣа кукошкѣа сбѣаре
с десѣат клѣчки ф ракиѣта и колкуту са дѣацѣ, нафѣят му са ѣаднѡ у дрѹгѹ
изутзѣат за побѣсѣатеа катѹ курдеаница, чѣа са стискат хѹбаву за побѣсѣатеа.
Тугѣа кукошката убиграва с дѣацѣта укулѹ урѣлат и на ката ѣаднѡаш убигра-
вану, питѣ урѣлат: „каквио галбѣш, стрикѹ?“ — „Пилѣанцѣа“, му рѣаче урѣлат
и си лѹу галбѣ с клѣчекѣа. — „Доѡли ни ѣ ѣаї сува?“ му виѣа кувошката и му
меѣта ѣаднѡѣ клѣчка. Урѣлат пак си лѹу галбѣ и рѣаче: „ни іѡѣ.“ Ѧі тоѡи правѣат
дудѣ са кратѣат врут клѣчкитеа. Га устанѣа на нѣѡї-сѣтнаѣа клѣчка, тѹри му ѣа
на главѡѣта да са сеѡти, чи нѣма веѣкѣа и гу пуписьта: „доѡли ни ѣ ѣаї сува“
и урѣлат рѣаче: „аа, ѣаї сува ѣа.“ Тугѣа ріппѣа урѣлат, та са забѡрат с ку-
кошката и навидат са ду зѣамьѡата с расперѣани роѡки и виѣат: „га-а-а, пи!
га-а-а, пи!“ Дѣацѣта катѹ пилѣа лѹу глѡѡдат урѣла тук ф учитеа и са криѣат
и убибѣаѓуват зат кукошката, агѣ са стискат да са ни уткоѡпат и задѣальѡѣт,
та да хи излуви урѣлат. Урѣлат лѹу са напиња, мами кувошката с пилѣетеа
(дѣацѣта), ту нах ѣаднѡѣ, ту нах дрѹга страна и измами ли та закѡчи неѡвѹ
дѣатеа, удвидѣа гу на ѣадин краї та съѡднѣа. Га исѣята врут дѣацѣта, та лѹу
маїската (кукошката) устанѣа тугѣа урѣлат съѡднѣа на ѣаднѡ меѣсту, пак кукош-
ката фѣти ѣаднѡ деѣтеа за роѡка и тѡ кѹца с ѣаднѡѣта ногѣа та гу дувѣадѣ уре-
луту му купашиѣм и гу пита: „ѡти ми прикуци сува пилѣанцѣа?“ — „Ѳти ми
изѡдѣа прасникѣат“, хи виѣа урѣлат, и кукошката си гу пуснеа. Фѣти пак дрѹгѹ
дѣатеа и неѓу дувѣадѣ урелуту му купашиѣм и пак гу пуписьта: „амї ѣаї сува пилѣ-
анцѣа каквио ти беа сторилу, та ми гу привуци?“ — „Тоѡ ми пак изѡдѣа брѣа-
хитеа“, хи рѣаче урѣлат. Ѧаднѡ пу ѣаднѡ кукошката привѣадѣ ѣаї тоѡи, купашиѣм
врут дѣацѣта и урѣлат на ката дѣатеа измисльува закулакѣат.¹⁾ Та чѣа га устанѣа
нкї-сѣтнуту дѣатеа, тугѣа, акѹ можа, избѣаѓува урѣлат и врут дѣацѣта рукашиѣм
гу фирѣат, та лѹу дѣту гу стїгнат, нагараванисѣат²⁾ гу да гу калѡѡт с ракиѣта
пу главѡѣта и играњката са свѡврши, та акѹ иштѣат, пак гу зафѣятат ут поѡрѢу.

5. Арнаўтка.

На едно равну мѣсту са нарадьѡт, колкуту иштат, деаца и са нагѡрбат с глави, навѣдѣани нах зѣамъѡта, пак снагата прѣва и гарбѡт издѣдан на гѡра. Тугѡва едно (кутрѡту ѡа наї-напрѣш) с раскѣчѣани нѡги са заиграва утѣалѣчку и ги пририпка, кѡтѹ хми са упира с ракиѣта на гарбувѣѣта. Чѡ га ги пририпѣа врут и тѡ са нагѡрби наї-сѣгѣа и га гу пририппнат врут, та устанѡа наї-напрѣш, пак зафтарѡа дѹри са нарипкат врут и оставѡат. Кутрѡту деѡтеа нѣї-мѡжѡа да рипка, неку нѣї-високу са гѡрбат. Има и такиѡа рипкѣча деаца, та пририпнуват цѣлу исправѣану деѡтеа, лѹ садѣ главѡта да пунавѡде. Таѡа игранка зувѡт арнаѹтка и неѡа играѡт и копѣлѣата бѹднѡиш.

¹⁾ *Заклучава* = отговорът, както прилича на въпроса.

и го грабят едно оттуеъ, друго оттажъ.

6. Надрипкуваница.

На едно равну място турат лишан ут клечка а ут каман, та че са надрипкуват. Кутроту деаа ут лишанат нататак на три крака надрипна най-далече, то артардисва сас другите. Пак кутроту деаа пустана, та ни може да рипна, дудету са рипнали другите, чи гу нагудеат да са гарби ду лишанат. Тугава пак пу реат спуреат рипканьату рипнуват на един крак лишанат и пририпкат нагарбануту деаа. Кутроту деаа а артардисалу най-млогу парву (кутроту а най-далече рипналу), то най-напреш рипка и дудету рипна ду там пусунува¹⁾ нагарбануту деаа, и другите са мачат да гу стигнат. Акү пустана будно, та ни може да стигне другите, чи тугава пак то са гарби ут парву да гу пририпкат.

7. Робба.

Нафатат са еш с еш пу чиф деаа, та че най-гуламита ги деаа на две чети аа саа: дету ги деаа, закрееат са да ги ни видеат другите, че едноту пудава двата парви парстаа другуту му деаа да упина чоп. То упеана кутриту си ишта паре, та че тугава пудава и двета на един чиф деаа да упинат. Тиа си упеанат кутриту си иштат паре и кутроту деаа а упеаналу, да рачеи, гуламба паре, то а ут тугаму деаа четата, кутроту а упеаналу парву га да маатат чопат. Аа таа деаа врут деаата, кутриту штат да играат и ги раздеаа на две чети пу барабар, гуламу с гуламу и малку с малку деаа.

Тугава на едно равну и широку място са раздеаа на две страни далечку да са. Та че турат лишан ут дудету штат да играат и ут тоа лишан са ни пуклашта ни едно, дуде му ни доидеа сараа да играа. Тугава на пет ли, на шес ли крака ут лишанат, на колку са здумат гуламита деаа и ут двета страни, турат друг лишан ут каман, та гу казват калба. Аа таа стораа и ут двета страни, едни среаа други катү асвер. Тугава ут едната страна са спуска гуламуту деаа та ходи ду калба на среааната страна. пак негуваа еш гу фирна, та гу фири ду калба на другата страна, тугава пак ду гуламуту деаа, кутроту а другу, то са спуска да фири другуту, сетна пак негу фири негуваа си еш, с кутроту са са деаа, та пу едно пу едно са прирааа врут, и пак са зафтораа. Катү са фиреат едно другу, акү може да тарчи хубава и фати кутроту фири, чи тугава гу казват роп и кутриту страна гу са фатили, турат гу на толкува крака далечку, дуде а калба, че кутромуту а деаа рааа да фири, то гу чува и ешат му ут другата страна духода и мааи да гу излуви и акү може, зима си гу; пак ку не, чи фатат и негу роп, а си пубааа. Акү едната страна са по-учкун и по могат да тарчаа деаата, та исфатат другите ду едно робба, чи тугава са бруи, чи са надвили. Пак ку не, играат дуде са наситаа.

Аа едно деаа фири другу ут другата страна, дуде гу фиреат ни може да са убааа да фири, дуде са ни ваааа зат калбааа хни; тугаа виават да аааа калба. Гуламита деаа дуде са деаа, са катү настуиници и саааа; тиаа глбааа да играат пу реат врут, да са ни кривеат, линаньату да а едноту далечеа и акү са лаха наеау да са закарат или да криви наеау деааа и да прааи ааааааа (несправедливо, споредь обичая, да играа), тиаа ги згадат и катү настуиник си чува негувата страна.

Тааа играааа играат буднаа и гулааи ваааааааа а а казват ф Устоау робба, пак другаааа и роббаа и сааааа.

¹⁾ Пусунува, помества нещо оть едно място на друго.

8. Дувър топ.

Избѣарѣат са еадноа вѣарс деаца, вѣлкуту штат да играѣат, та чеа са метнат чоп, кутрѣ дѣтѣа штѣа да зафѣти наї-напрѣш. Кутрѣту му са падѣнѣа на чѣпат да заиграѣа наї-напрѣш, пудѣмѣата тѣпат висѣко на дувѣрат на нѣава кѣашта, та удриѣа дувѣрат и вѣта тѣпат ф ракиѣта и бруи, пак друкитѣа деаца сидѣѣат укулѣ нѣгу. Акѣ испѣснѣа тѣпат, га да гу фѣти, дудѣ набруи дѣсѣат, чи му изгурѣава играѣѣату и тугѣава друкѣ дѣтѣа, кутрѣту му ѣа реадѣат, зафѣта да играѣа. Пак ку набруи дѣсѣат (да гу пудфарли дѣсѣат пѣти и да гу фѣти ф ракиѣта), чи лѣу фарли ли тѣпат на дѣсѣтѣа пѣат и друкитѣа деаца са разбѣагат да са надѣалѣчку. Га фѣти тѣпат на дѣсѣтѣа пѣат, тугѣава замѣари тѣпат нах деацѣта и ку ни мѣжѣа да удриѣа с нѣгу нѣакѣу дѣтѣа пак му изгурѣава играѣѣату, та друкѣаму дѣтѣа гу дѣава да играѣа. Пак ку удриѣа буднѣ дѣтѣа, чи тугѣава гу ѣахнуѣа на гарбѣат и ѣахаштѣм пак пудфарлѣа тѣпат на дувѣрат и мѣачи да гу фѣта. Акѣ набруи дѣсѣат, та гу ни испѣснѣа, чи пак зафѣта да бруи изнѣву и гу ѣаха; пак ку гу испѣснѣа, чи пубѣагнуѣа, пубѣагнуѣат и друкитѣа деаца, пак ѣаханутѣу дѣтѣа зѣма тѣпат и гу фѣарлѣа нах деацѣта. Акѣ удриѣа буднѣ дѣтѣа, чи тугѣава пак тѣ ѣаха удриѣтутѣу и бруи с тѣпат. Пак ку ни мѣжѣа да удриѣа, чи пак си гу ѣаха напрѣшнутѣу дѣтѣа та бруи и испѣска тѣпат, дудѣ са лѣаха да удриѣа ѣахнатутѣу дѣтѣа друкѣ дѣтѣа и да са куртулиѣа ут ѣаханѣа. Кѣлкуту пѣати ѣахат еаднѣ дѣтѣа, тѣлкуѣа салѣреа му правѣат (т. е. толкова пѣти сѣ го надиграли. Това считатѣ за унижение, и другаритѣ му се смѣхѣтѣ и го подиграѣатѣ за некадѣрностѣта му вѣ играта).

9. Ашѣк топ. (Тонѣ или валка на магарѣ).

Избѣарѣат са чиф чиф деаца еаднѣа вѣарс — ѣш с ѣш (равни по вѣзраст и яѣостѣ) и са деалѣѣат на дѣѣ стрѣни, катѣу на рѣбѣѣа, алѣ си пѣвѣѣат кутрѣ с кутрѣ дѣтѣа ѣа фѣтану (сѣ кое дѣте се е дѣлѣло). Тугѣава са мѣатат чѣп и кутрѣту хи стрѣни са падѣнѣа тѣпат, тѣ штѣа да играѣа с тѣпат, пак друкѣтата стрѣна штат да ѣахат. Тугѣава стѣрат еадѣн укульѣник на равнѣу мѣастѣу, та чеа кутрѣту стрѣна штѣа да играѣа, наѣахат си ѣшувѣата, фсѣаку дѣтѣа с кутрѣту са ѣа фѣталѣу, и са нарѣадѣѣат на укульѣникат пу на пѣт-шѣс крака еаднѣ ут друкѣу и тугѣава ѣахаштѣм, дѣту ѣахат дѣацѣта, пудфарлѣат тѣпат еаднѣ на друкѣу и бруиѣат ду дѣсѣат. Га са прикѣрат врут с тѣпат, тугѣава си прѣмѣанѣѣат мѣастѣта — дѣту ѣе билѣ еаднѣ дѣтѣа, духѣда друкѣунѣу ѣдлѣава стрѣна на нѣгѣувутѣу мѣастѣу, пак то ѣдѣа на мѣастѣтѣу ма тугѣа дѣтѣа, дѣту ѣа билѣ ѣдлѣаснѣу — и пак бруиѣат и ѣахат ѣшувѣата си (другаритѣ си, които сѣ не спѣлучили вѣ играта), чеак дудѣ са лѣаха да испѣснѣа буднѣ тѣпат, да ни мѣжѣа да гу фѣти. Испѣснат ли тѣпат на зѣамѣѣата, тугѣава бѣаржѣа-бѣаржѣа дѣту са ѣахали, пубѣагнуѣат, пак ѣаханитѣа кутрѣту надѣари тѣпат, зѣма гу и гу фѣарлѣа, агѣ ут укульѣникат нах вѣан ни бѣѣа да излѣза, нитѣу дѣту бѣагат, ни бѣѣа да сидѣѣат ѣаца дѣалѣчѣа, ѣа да са замѣарѣѣуват зад нѣакѣу, да ни ги ѣа видѣа, и акѣу ни мѣжѣа да удриѣа буднѣ ут ѣаханитѣа деаца, чи пак си ги ѣахат катѣу и напрѣш и си играѣат, пак ку удриѣа, чи тугѣава тѣах ѣахат и играѣат. Акѣ ѣа шѣавѣк дѣтѣатѣу, нах кутрѣту фѣарлѣат да гу удриѣат, та фѣти тѣпат ф ракиѣта, тугѣава прибѣарза лѣу га гу фѣти, та гу триѣнѣа на зѣамѣѣата и рѣачѣ друкѣаѣтѣам: „ѣа гу насудѣх“, чи тугѣава са ни слѣага. (Тѣгаѣа значи, че не е спѣлучила надѣвитѣата стрѣна и пакѣ си повтарѣатѣ играта тѣя, които сѣ удѣвили валкѣта, безѣ да се счита, че сѣ ги побѣдѣили. Така се прави вѣ всѣчки игри, които се игражѣтѣ сѣ прѣдѣметѣ за подѣърѣанѣѣе). Тѣѣа деаца, дѣту ги ѣахат, ги кѣзѣват магарѣтата за пѣтсѣмах, затѣуѣа и зѣѣѣат тѣѣа играѣнка *ашѣк топ*.

1 Тѣи-ни-ни Дурдѣна,
Зѣми нашѣ Крѣсна,
Тѣѣнку, тѣѣнку предѣашѣ,
Гѣлу гѣзу хѣдѣашѣ;

5 Га сл'а́нцану бо́арсн'аш'а,
Га́з'а́н хи са л'ь'а́сн'аш'а;
Га сл'а́нцану зас'а́ни,
Га́з'а́н хи са зап'а́ни.

1 Играла пѣтка
Фрѣснѣ лѣувадѣа,
Свѣрила гѣаска,
Пѣала кѣуѣшка,

5 Чудил са Горьу,
Дошли са Неда,
Или са бедра
Де бахтё, прах праші.

1 — Де ми сидѣатъ дрипчувци?
Дѣну Гулупеньдѣуфцах,
Дѣлу, дѣлу ф дѣпкана.
— Рѣчитѣа хми да дѣдат,

5 Да хми дадем мумана;
Тá еá тéахна прилика:
Льу еá млéла и еáла.

Хóру пeпeлeáну,
Рíза ду кулeáну,
Кúрчeа ду кулeáну.

Играла баба на месачина,
Пудсунала са, намазала са.

1 Сѣа нужинка тоарнала на фудѣаничка,
Сѣа рѣклѣ: „чѣкаѣ и мѣна!“
Сѣа ѣа нѣ чѣкала,
Сѣа хи са кѣрала:
5 — На, на! ѳти мѣнѣ да пи чѣкаш?!)

Гўгльу кáра вóлува
Нис длибóки дóлува,
Срьóшниха гу кóсува,
Искалвáха му нóсува.

По забѡрза їди,
Кѡпа ти са вїди.

¹⁾ Горната пясничка пъхат на малко дъте, като го държат на скут и тупат краката му една о друга.

Спи, спи, кукошчица,
Маіка ти еа фудеанічка,
Бубаіку ти на бурьнічка.¹⁾

Отъ Шипъ.

1. Миж-душва.

На кої пјрс кје падни зборо „миж-дупка“, тої пјрс кје го истаї детето. Така со рет кје иставаат пјрстите децата, на кої пјрс кје падни речта „миж-дупка“. И нај-послед тої пјрс, што кје остани, тоа дете кје мижит а друзите кје се кријат, а пак тоа кје и бара, кое каї је скријено, за да го удри со рака. Кое кје удри со рака, тоа кје мижи. Ако не удри никое от децата тоа, што мижи, пак тоа кје си мижит да дури да удри. Така кје ја играат „миж-дупка“, дури да сакаат.

Во Прилеп „миж-дупка“ ја викаме „мижи-татарка“ и прет да се кријат, нема пжрсти да се редат и зборои да се велат, како во Штип, што се велат „селелиза“ и другите, ама ќе се најди едно дете, што ќе мижи за бабина душа, и другите да се кријат. После тоа, што мижи, ќе и барат, и кое ќе удри, тоа ќе лежи. Има прао да удира тоа, што мижеше, дури да не плукни на нишано, кај што му је речено, тоа што се крие.

2. Тутан-дирекъ.

Откога ќе се согласат децата да играат играчката „тутун-дирек“, ќе се наредат на едно тџркало пред едно дете, што знаит да редит едни зборови, што ќе кажам овде долу.⁴⁾ — „Слушајте вамо, деца“ ќе му речит, „и гледајте на кого ќе му падни: „тај тврчин на војска“.

Откоа кѣ му се речи така на децата, от по-големото дете кѣ почни да му и реди овниѣ зборои, велеікѣи еден збор на пѣрвото дете, што кѣ му речи и со пѣрс кѣ го покажи во градите. Еве како кѣ му вели, одеікѣи од едно до друго:

„Елем бѣлем, сѣрви сѣчин, гѣлме дѣчин, вѣлла сѣгве, бѣлду кѣзи, шѣлѣ-
мети, потрѣшети, кѣлем, прѣпин, силѣлиа, сѣмо кѣпа, тѣи турчин нѣ воѣска“.

¹⁾ Дъцата обичат да улавят кокошка, подвигът ѝ главата под крилото и като я люлукат на ръце си, пият ѝ и горната пясничка и я приспиват.

*) Тъзи три думи се произнасят още: „елелига, пелелига, домузана“.

⁴⁾ Тие два зборон не и знаеше ацијата, да ми и кажи: вајстран, драгоман. Откога ја пипаф, отидоф при Ал. Тролева, да го прашам, дали ја така, како што ми ја кажа ацијата. Тој ми приклинде уште два зборон, и за тоа и припишаф на местото, кај што му беше.

*) Не само едно дете знаат да и редат тие зборови, ами сите штипски деца, мажкы и женцкы, мажи и жени. Кога ми ја кажуаше х. М. Костенцев оваа играчка дома у него, имавши три-четири мажи штипчани, жени и невести и сите ватиа да и гњараат горните зборови: „елем белем“ и другите.